

INLEIDING

Dit boek over de oorlogsgeschiedenis van Rotterdam gaat uit van ruim honderd foto's die gekozen zijn op basis van twee kwaliteiten: ze zijn elk voor zich aansprekend en ze bieden daarbij een aanknopingspunt voor het vertellen van een belangrijk onderdeel van deze geschiedenis. Bovendien vormen ze met elkaar in opeenvolging een goede weergave van wat zich in de oorlog in Rotterdam heeft afgespeeld. De foto's worden bij ieder hoofdstuk ingeleid door een korte tekst die bedoeld is om ze binnen de historische context te kunnen plaatsen. De bijschriften geven vervolgens nadere informatie. Op deze manier heb ik geprobeerd om in alle beknoptheid toch een juist beeld te geven van de afzonderlijke gebeurtenissen en van de oorlogsperiode als geheel. Voor een uitgebreide geschiedenis van Rotterdam in oorlogstijd verwijs ik in alle bescheidenheid naar mijn omvangrijke standaardwerk *Rotterdam in de Tweede Wereldoorlog* (2006). Tot zo ver mijn doel en aanpak. Maar ik wil ook nog iets anders kwijt.

Station Hofplein, inmiddels ter ziele, was in de jaren zestig al een doolie boel. Je kon er als kind eens van voor naar achter en van links naar rechts doorheen rennen, of hooguit, als je moeder even niet keek, een vuile broek halen door op het stootblok te klauteren, maar dan was de lol wel ongeveer op.

Hoewel... je had aan één kant van de hal ook nog een loket, al was dat vrijwel nooit open. Daar maar eens kijken. Door het venster kon je binnen in de ruimte twee grote ingelijste foto's zien hangen. Ze toonden allebei een deel van de stad en als je even beter keek, zag je bij beide ongeveer in het midden hetzelfde grote, langwerpige bouwwerk. Dat moest toch ook het station Hofplein zijn? Alleen was het op één foto veel ouderwets, doordat er een mooi rond gebouw voor stond, met markiezen. Maar wat opvallender was, op die ene foto werd het station omgeven door allemaal huizen en een levendige drukte, terwijl het op de andere in een naargeestige, grotendeels lege vlakte lag. Wat was hier gebeurd? Ik kon het niet begrijpen en de uitleg van mijn moeder was voor mij ook niet echt te vatten. Ik weet nu meer, maar de verbazing is altijd gebleven. Ik wil daarvan graag het een en ander laten zien en daarbij wat vertellen. Want ook in de doorgeleerde vakhistoricus holt nog steeds dat nieuwsgierige jongetje rond.

J.L. van der Pauw

- ◊ Luchtfoto's van Station Hofplein en omgeving voor en na de oorlog (1938 en 1946), dezelfde foto's die in het groot in de loketruimte van het station hingen.